

AVIZ

referitor la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe

Analizând proiectul de **Lege pentru modificarea și completarea Legii nr.8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe**, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr.192 din 02.07.2018 și înregistrat la Consiliul Legislativ cu nr.D700 din 02.07.2018

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.46(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Proiectul de lege are ca obiect modificarea și completarea Legii nr.8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, republicată, din perspectiva necesității de aliniere a legislației naționale de profil la normele Directivei (UE) 2017/1564, dar și de conformare cu dispozițiile art.3 alin.(1) din Directiva 2001/29/CE, în contextul îndeplinirii obligațiilor ce revin României, ce rezidă din calitatea sa de stat membru al Uniunii Europene.

Proiectul de lege se înscrie în categoria legilor ordinare, prima Cameră sesizată fiind Senatul, în conformitate cu prevederile art.75 alin.(1) din Constituție, republicată.

2. Din punct de vedere al dreptului european, proiectul intră sub incidența reglementărilor statuate la nivelul Uniunii Europene, subsumate **Politicii în domeniul Pieței Interne, segmentul legislativ - Dreptul întreprinderilor/ Drept de proprietate intelectuală.**

Pe **planul legislației interne**, fără a enumera directivele și regulamentele europene ce operează în domeniul dreptului de autor, menționăm că, deși a fost adoptată în perioada preaderării României la Uniunea Europeană, **Legea nr.8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe** a preluat toate directivele europene în domeniul dreptului de autor, existente la acea dată, iar ulterior, prin numeroasele operațiuni legislative de modificare și completare, **a transpus și adaptat la realitatea juridică națională, acquis-ul european**, adoptat până în anul 2014.

Ulterior însă, având în vedere evoluția continuă a acquis-ului comunitar în domeniul dreptului de proprietate intelectuală, la nivelul UE a fost adoptată **Directiva (UE) 2017/1564 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2017 privind anumite utilizări permise ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimare și de modificare a Directivei 2001/29/CE privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională**, ale cărei prevederi inițiatorul proiectului de față își **propune să le transpună integral** la nivelul legislației naționale de profil, în virtutea angajamentelor asumate de România prin *Tratatul de aderare la UE*, ratificat prin Legea nr.157/2005.

Menționăm că **transpunerea la nivel național a dispozițiilor Directivei (UE) 2017/1564** reprezintă o necesitate stringentă, în special în raport de termenul limită de transpunere, ce se impune a fi respectat, anume **data de 11 octombrie 2018**.

În ceea ce privește transpunerea art.8 din Directiva (UE) 2017/1564 ale cărui prevederi inițiatorul afirmă, în cadrul *Tabelului de concordanță*, că sunt deja transpuse în cadrul Legii nr.8/1996, menționăm că, potrivit considerentului 20 din cadrul Preambulului directivei, „*Statelor membre ar trebui să li se permită să continue să prevadă o excepție sau o limitare în beneficiul persoanelor cu handicap în cazuri care nu sunt reglementate de prezenta directivă, în special în ceea ce privește opere sau alte obiecte ale protecției și dizabilități care nu fac obiectul prezentei directive, în temeiul articolului 5 alineatul (3) litera (b) din Directiva 2001/29/CE. Prezenta directivă nu le interzice statelor membre să prevadă excepții de la drepturile care nu sunt*

armonizate în cadrul Uniunii privind dreptul de autor sau limitări ale acestor drepturi”.

Astfel, apreciem că ar trebui transpuse modificările aduse art.5 alin.(3) lit.(b) din Directiva 2001/29/CE prin art.8 al Directivei (UE) 2017/1564.

În considerarea celor de mai sus, apreciem că demersul legislativ creează cadrul legal necesar pentru facilitarea accesului la opere și la alte obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe pentru persoanele care sunt nevăzătoare, afectate de deficiențe de vedere sau au dificultăți de citire a materialelor imprimare.

3. La art.I partea introductivă, semnalăm că Legea nr.8/1996 a fost recent republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.489 din 14 iunie 2018. Prin urmare, textul trebuie reformulat în concordanță cu realitatea legislativă a actului normativ supus intervențiilor, astfel:

”Art.I. - Legea nr.8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, **republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.489 din 14 iunie 2018**, se modifică și se completează după cum urmează:”.

4. La pct.1, propunem ca **partea dispozitivă** să fie redactată în conformitate cu uzanța normativă, astfel:

”1. După alineatul (2) al articolului 1 se introduce un nou alineat, alin.(3), cu următorul cuprins:”.

La **pct.2**, pentru aceleași considerente, propunem următoarea redactare pentru **partea dispozitivă**:

”2. După articolul 35 se introduc trei noi articole, art.35¹-35³, cu următorul cuprins:”.

5. La textul propus pentru art.35¹ alin.(1), pentru asigurarea corelării terminologice cu art.3 din directiva care se transpune, propunem înlocuirea expresiei “sau alt obiect protejat”, din cadrul **părții introductive**, cu expresia “sau alt obiect **al protecției**”.

Reiterăm această propunere pentru toate situațiile similare din cadrul proiectului.

Totodată, pentru precizia normei, este necesar să se specifice care sunt drepturile avute în vedere în cadrul sintagmei “titularul de drepturi”.

Observația este valabilă și în cazul textului propus pentru **art.35² alin.(4)**.

La **alin.(2)**, pentru o exprimare adecvată stilului normative, propunem înlocuirea cuvântului “menționată” cu “**prevăzută**”, propunere pe care o formulăm pentru toate situațiile asemănătoare din cadrul proiectului.

Totodată, pentru o redactare unitară atât cu directiva care se transpune, cât și cu textul propus pentru alin.(3), recomandăm ca în locul cuvântului “reprezintă” să se utilizeze cuvântul “înseamnă”.

La **lit.c)**, având în vedere că art.2 pct.2 lit.(c) din directiva sus-menționată folosește termenul “handicap” cu referire la percepție, sugerăm să se analizeze dacă nu este cazul ca și aici să se folosească aceeași terminologie.

De asemenea, sugerăm revederea **lit.d)**, art.2 pct.2 lit.(d) din aceeași directivă utilizând expresia “**handicap fizic**”, nu “deficiență fizică”.

În cazul însușirii sugestiilor formulate pentru lit.c) și d), la **alin.(3) lit.b)** se va înlocui sintagma “care nu suferă de niciuna dintre deficiențele menționate la alin.(2)” cu sintagma “care nu suferă de niciuna dintre deficiențele **sau de niciunul dintre handicapurile** prevăzute la alin.(2)”, așa cum, de altfel, prevede art.2 pct.3 din directiva transpusă.

La **alin.(3) lit.c)**, recomandăm înlocuirea expresiei “incluzând și” cu “inclusiv”, mai potrivit în context.

La **alin.(4) partea introductivă**, pentru o exprimare normativă, propunem înlocuirea expresiei “în sensul alin.(1)” cu sintagma “în **conformitate cu prevederile alin.(1)**”. Precizăm că expresia folosită în redactarea actuală are mai degrabă înțelesul de “astfel cum este definit la alin.(1)”, or definiția exemplarului în format accesibil se regăsește la alin.(3) lit.b).

Totodată, propunem eliminarea cuvântului “următoarele”, care este superfluu.

La **lit.c)**, întrucât anterior nu se folosește termenul “dizabilități”, propunem eliminarea referirii la acestea și, eventual, înlocuirea sa cu termenul “handicapuri” - în ipoteza preluării sugestiilor formulate pentru alin.(2) lit.c) și d) și alin.(3) lit.b).

La **alin.(5)**, deși potrivit *Tabelului de concordanță*, acesta transpune art.3 alin.(2) și (3) din Directiva (UE) 2017/1564, semnalăm că este reținută doar ipoteza art.3 alin.(2) din actul european, nu și cea a alin.(3) al aceluiași articol, potrivit căruia „Excepția prevăzută la

alineatul (1) *se aplică numai în anumite cazuri speciale care nu intră în conflict cu exploatarea normală a operei sau a altui obiect al protecției și nu produc prejudicii nejustificate intereselor legitime ale titularului de drepturi*". Se impune revederea textului, astfel încât să se realizeze o transpunere completă a normelor directivei.

Textul propus pentru art.35² alin.(1) lit.c) adaugă la directivă, care la art.5 alin.(1) lit.(c) se referă doar la ținerea evidenței operațiunilor realizate asupra operelor, altor obiecte ale protecției, precum și exemplarelor în format accesibil ale acestora, nu și la acestea ca atare. În ipoteza în care se consideră că ținerea acestei evidențe rezultă implicit din ținerea evidenței operațiunilor respective, pentru evitarea repetării cuvântului "acestora", propunem înlocuirea sintagmei "și ține evidența acestora" cu expresia "și ține evidența lor".

La **lit.d)**, pentru a răspunde exigențelor tehnicii legislative, este necesar ca trimiterea să se facă la "obligațiile prevăzute la lit.a)-c)".

La **lit.e)**, pentru o exprimare proprie stilului normativ, propunem înlocuirea expresiei "normele legale" cu "**dispozițiile legale**".

La **textul propus pentru art.35³ alin.(2)**, pentru un plus de precizie, propunem să se menționeze în care parte a Monitorului Oficial al României se publică decizia respectivă.

6. La pct.5 partea dispozitivă, pentru respectarea regulilor de tehnică legislativă, expresia "litera o)" trebuie înlocuită cu "**lit.o)**".

Această observație este valabilă în mod corespunzător și pentru **părțile dispozitive ale pct.6 și 7.**

Având însă în vedere dispoziția din textul *de lege lata* al lit.n) ("îndeplinește orice alte atribuții prevăzute de lege"), apreciem că textul propus ca lit.o) își găsește locul înaintea lit.n), ca lit.**m¹**).

Pe cale de consecință, în fața textului propus va figura marcajul „m¹)”.

7. La pct.7, este necesară redarea titlului complet al actului european prevăzut a fi transpus, precum și a coordonatelor corecte de publicare în Jurnalul Oficial, în conformitate cu prevederile art.45 din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, astfel:

„I) Directiva (UE) 2017/1564 a Parlamentului European și a Consiliului din 13 septembrie 2017 privind anumite utilizări permise ale anumitor opere și ale altor obiecte ale protecției prin drept de autor și drepturi conexe în beneficiul persoanelor nevăzătoare, cu deficiențe

de vedere sau cu dificultăți de citire a materialelor imprimare și de modificare a Directivei 2001/29/CE privind armonizarea anumitor aspecte ale dreptului de autor și drepturilor conexe în societatea informațională, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (JOUE), seria L, nr.242 din data de 20 septembrie 2017”.

Observația este valabilă și în ceea ce privește **mențiunea privind transpunerea normelor Uniunii Europene.**

8. La art.II, pentru a răspunde exigențelor tehnicii legislative, este necesară eliminarea denumirii marginale ”Dispoziții tranzitorii”.

PREȘEDINTE
[Redacted]
dr. Dragos ILIESCU

București
Nr.653/4.07.2018

Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe

1 republicare cu
renumerotare

M. Of. nr. 489/14 iun. 2018

Lege privind dreptul de autor și drepturile conexe

613